

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzjevišču, upravništvo v Marijanišču.

Rimska kongregacija o petju novega koral.

Vsled Motupropria Pija X. so že skoraj vsi krogi edini v tem, da se vpelje novi tradicionalni koral, katerega pripravljajo benediktinci. Nastala pa je — posebno med imenitnejšimi koralisti raznih samostanov — borba v tem, ali se mora novi, od benediktincev sestavljeni koral vsled ukrepa Motupropria tudi tako peti, kakor uče benediktinci. Zato so poslali na rimsko kongregacijo vprašanje:

Ali se mora novi koral peti po ritmu, kakor ga uči benediktinska šola, vsled Motupropria?

Kongregacija svetih obredov je odgovorila v naslednjem smislu:

Nihče ne dvomi o tem, da je ritem duša in življenje petja. Ritem povzroča, da se pojejo nekatere besede glasneje kot druge, da se nekateri zlogi bolj povdarjajo kot drugi, da se pojejo nekatere note hitreje, druge počasnije. Posebno važen je ritem za liturgično petje, za koralno petje. Če pa mora ritem koralnega petja biti res tak, kakor ga uči benediktinska šola, se bo razvidelo iz nastopnega:

I. Benediktinska šola (Dom Pothier v *Mélodies Grégoriennes*; Dom Mocquereau v *Liber usualis*; Birkle, *Katechismus des Choralgesanges*) uči, da dopušča ritem, kar se tiče časovne dolžine, jednakost not; da se smejo, oziroma morajo pri koralnem petju vse note jednako dolgo peti.

Dokaz, na katerega se opirajo, ni gotov in zadosten. Pravijo, da je imel v začetku latinski jezik metrični naglas, v stoletjih je pa dobil sedanjí akcentualni naglas. Po tem akcentualnem naglasu pa ima vsaka beseda vse zloge jednako dolge razun akcentuiranega (accentu tonico). Če je pa jezik dobil nov naglas, se je tudi ritem govora predrugačil. Kaj pa je petje drugega, nego slovesna deklamacija? Torej se je po spremenu ritma govora izpremenil tudi ritem petja. To predrugačenje akcenta je rodilo enakost zlogov v besedah, torej tudi v notah! Ta ritem, ki ga uče benediktinci, se imenuje oratorični ritem, ker je enak ritmu pri govorjenju, pri molitvi.

Nasprotno je opomniti: Če tudi pripustimo, da so zlogi v besedah jednako dolgi, kar pa ni res, je le težko spoznati, kako da bi iz tega nastala tudi enakost not pri petju. Petje je res nekaka deklamacija; toda petje ni povsem odvisno od zlogov besed, kakor n. pr. pri nevmah. Kako naj se torej dokaže potrebna zveza med enakostjo besed in enakostjo not? Svoj ritem ima poezija (pesem), svojega tudi prosti govor, proza; toda druge vrste. Zakaj naj bi pa jemalo petje ritem proze, saj se petje in proza vendar ločita kot noč in dan? — Torej mora imeti tudi liturgično petje svoj ritem, ne da bi si izposojevalo iz proze oratorični ritem. Tudi ni res, da bi bili vsi zlogi jednako dolgi, ker naglašeni zlog je vedno daljši od nenaglašanih. Torej niso vsi zlogi jednako dolgi. Če bi tudi bilo sorazmerje med zlogi in notami, bi ne mogle biti radi različne dolžine zlogov vse note jednako dolge.

II. Akcentualni naglas je bil dovršeno izpeljan v 4. in 5. stoletju, v latinskem in grškem jeziku. Odkod torej to, da je oratorični ritem lasten edino le našemu liturgičnemu petju, ne pa tudi grškemu, slovanskemu in drugemu orientalskemu? Še težje je to dokazati, ker trde novejša raziskavanja, da so znamenja (note) našega petja vzeta iz grškega (kakor to dovelj pričajo že imena raznih znakov, ki so vsa grška). Kaj pa, ko ta znamenja not jasno nasprotujejo enakosti not? Kaj pa ritem v starih kodeksih? Odkod distinkcija med breve in longum, odkod dvojna oblika podata, kakor torkula in klimaka? Odkod to, da do 10. stoletja ni nikjer mogoče zaslediti enakosti not? Nasprotno oratoričnemu ritmu uči tudi večina starejših imenitnih avtorjev, kot so: Bernonus Boemus, Aribanus, Ubalduš s. Amandi, Guido Aretinus i. dr.

III. Pustimo teorijo! Tudi v praksi rodi oratorični ritem velike neprijetnosti. Benediktinci pravijo: akcent naredi, da se akcentuirani zlog močneje zapoje, se povdari, ne pa zategne. Če se akcentuirani močneje pojo, drugi slabše, se izogne vsem neprilikam. Toda 1.) praksa uči nasprotno, 2.) pri raznih skupinah se ne sme naenkrat odnehati z glasom, 3.) spremena glasu naredi poslušavce preveč pozorne in vzbuja veselost. Ker mora biti, kakor sami uče, zadnja nota posamnih fraz zategnjena, se s tem tudi povdari, in iz latinske besede nastane francozka! (Op. pis. Ta dokaz se mi ne zdi verjeten; najbrže avtor odgovora še ni slišal benediktincev peti).

Ravnotako si nasprotujejo tudi razni odlični avtorji o interpretaciji nevni Mocquereau je pridejal posamnim notam posebna znamenja, da bi mogel izpeljati nevni po svojih naukih. Nasprotniki jih ne marajo sprejeti. Kaj hočeš? Celo Guido sam je razločeval v posamnih nevmah breves, longas in tremulas. Gotovo je dobra razlika dolžin not, da ne nastane monotonija, kar se kaj rado dogodi pri oratoričnem ritmu.

IV. V *Motuproprio* se molči o ritmu. Papež Pij X. želi, da se uvede tradicionalni koral, toda o ritmu, po katerem naj se poje, pušča svobodo. Tudi drugi dekreti o novem koralu molče o ritmu. Le neko navadno pismo govori nekaj splošnega o ritmu, toda o kaki dolžnosti ni govora. Tudi sama benediktinska šola se ne ujema v vsem. V teoriji se še precej ujemajo, saj v bistvenem, v proizvajanju se pa zelo ločijo. Nasprotni ritem uče

n. pr. škof pri sv. Deodatu na Francoskem in znameniti Dechevreux S. J. in drugi, ki se pa sicer strogo ravnajo po Motuproprio.

Torej lahko odgovorimo na vprašanje: Negative (ne). Iz tega sledi torej, da se vsled dekreta Motuproprii ni treba držati benediktinskega ritma; ne sledi pa, da bi smel vsakdo po svoje interpretirati nevmc. O tem zadnjem, pravi kongregacija, bomo še govorili.¹⁾

V. T.

Rihar renatus.

(Spisal Stanko Premrl.)

U zadnji (3.) št. „C. Gl.“ smo čitali predgovor oz. zagovor, ki ga je g. Kimovec obenem s prvim zvezkom 21 na novo prirejenih Riharjevih cerkvenih pesmi izročil javnosti. To je bilo jako umestno in naravnost potrebno z ozirom na imenitno in ne lahko podjetje, ki se ga je lotil gosp. Kimovec. V imenovanem predgovoru nam je obrazložil načela, po katerih je uredil prvi zvesek, in katerih se hoče držati pri izdajanju naslednjih zvezkov. Ta načela so trezno premišljena in zato zdrava. Treba je samo se jih držati in jim ostati zvest.

Ali je pa sploh umestno, da se Rihar na novo izdaja? Ali se je posrečila g. Kimovcu izdaja prvega zvezka? Poskusimo odgovoriti na ti dve vprašanji.

I. Izdati še enkrat celega Riharja v stari obleki bi bilo gotovo ne-umestno, ker nepotrebno in v marsikakem oziru škodljivo. No, saj na to tudi nikdo ne misli. Toliko starih eksemplarov prvotne izdaje se je namreč hvala Bogu še do danes ohranilo, da vemo in moremo ceniti Gregorja Riharja kot slovenskega cerkvenega skladatelja in da nam je mogoče na podlagi originalov prirejati dandanes tiste njegove zbornice, ki so res cerkveni in zaslužijo da se še pojo v cerkvi.

G. Ant. Foerster je priredil in izdal svoj čas v „Ceciliji“ (I. izdaja) 20, v II. izdaji 17 Riharjevih in še nekaj drugih pesmi, ki niso sicer Riharjeve, a se nahajajo v starih Riharjevih zbirkah. In kako je on postopal? Mesta, potrebne pile je opilil, marsikatero nedostatke bodisi v melodičnem bodisi v harmoničnem oziru odpravil ter tako izdal Riharjeve pesmi v liturgično in glasbeno korektni obliki. To je bil brezdvomno pravi način, kako naj se event. prirejajo in izdajajo Riharjeve pesmi in pesmi Riharjevih sovrstnikov. Za g. Foersterjem so izdajali Riharja še razni drugi slovenski skladatelji, ki so sprejeli v svoje izdaje po eno ali več pesmi. Precejšnje število (32) jih je izdal v zadnjem času (l. 1904.) + p. Angelik Hribar, ki je imel seveda dobro voljo, podati Marijinim družbam poleg drugih tudi šopek tolikanj priljubljenih Riharjevih napetov, a ki je, kakor je v zadnji „C. Gl.“-ovi številki omenjal g. Kimovec, premalo kritično izbiral, tako da so slabosti originala ostale v mnogih pesmih, še vedno take, kakršne so bile prej.

Pa naj so se Riharjeve cerkvene pesmi izdajale v novih izdajah primerno ali neprimerno, neko stremiljenje po ohranjenju Rihar-

¹⁾ Prim. Ephemerides liturgicae 1908 p. 119 ssq.

jevih napevov se kaže jasno v tem gibanju. In odkar je naš Rihar zatisnil oči († 21. jul. 1863), se oglaša to gibanje in to stremljenje na Slovenskem zdaj manj zdaj bolj močno. Poleži noče. Če se je potemtakem g. Kimovec ojunačil in trdno odločil prirediti v zaporedni vrsti izdaj vse one Riharjeve pesmi, ki se še dadé porabiti, in ker jih namerava prirediti na način, ki bo ustrezal cerkvenim in glasbenim zahtevam, moramo ta korak pač le z veseljem in hvaležnostjo pozdraviti. Po načelih, katerim hoče slediti pri tem urejevanju in izdajanju, smemo upati, da bo stavljeno si nalogo dobro izvršil.

Gregor Rihar je nekak mejnik in poseben tip v razvoju cerkvene glasbe na Slovenskem. Reforma cerkvene glasbe v pravem pomenu besede se je pričela v naših krajih še le po Riharjevi smrti. Toda kljub temu ne smemo porabiti, da je bil tudi že Rihar svoje dni reformator cerkvenih korov, dasi ne v tolikem obsegu, kot se prakticira ta reč dandanes. Prizadeval si je, da bi spodil s korov piskarje (godce), ki so onečaščali hiše božje, ljudstvo pa motili z nespodobnim igranjem.¹⁾ To nikakor ni bilo ljudstvu povšeči; a Rihar ni odjenjal. Uvidel je, da to v obraz nije časti hiše božje; zato tega kratkomalo ni trpel. Še večje zasluge si je pridobil s tem, da je začel prav pridno skladati za cerkev in podal slovenskim cerkvenim pevcem za vse prilike cerkvenega leta vsakovrstnih skladeb, ki pomenjajo za takratne revne razmere v naši cerkveni glasbi velik korak naprej.

Riharjeve cerkvene pesmi so se našemu ljudstvu tako priljubile in mu tako živo prirasle k srcu kakor ne kmalu katerega drugega slovenskega cerkvenega skladatelja. Vseposod so jih peli v Riharjevem času. Veljale so za najlepše in najboljše. Je pa tudi zares na eni strani se oziral Rihar precej na značaj našega narodnega petja in po drugi strani ubiral melodije v zelo prikupljivem tonu, odvisnim kolikortoliko od tedaj še močno gospodujočega lahkotnega laškega sloga. Kar je Rihar v zadnji točki zagrešil, mu ne smemo preveč zameriti, če upoštevamo tedanji močan in skoro neizogiben vpliv posvetne, lahkokrile glasbe na cerkveno glasbo. Vrhutega je znano, da se je Rihar trudil otresti se karnajvečmogočevplivov posvetne glasbe in skladati cerkvi primerno.²⁾

Žal, da ni poznal Palestrinovih skladeb in drugih alla Palestrina. Ker če bi jih bil poznal in se z njimi pečal, bi bil gotovo drugače komponiral. Pač pa smemo soditi po njegovih skladbah, da je precej poznal dunajske klasike, zlasti Haydna in Mozarta, in da sta ta dva precej vplivala na njegovo skladanje. Seveda sigurne in zanesljive podatke v tem pogledu bi nam mogla podati le temeljita študija o Riharju in njegovem razmerju do takratne cerkvene kakor tudi posvetne glasbe.

Rihar je bil pravzaprav samouk v glasbi. Kar se je namreč naučil najprej v svojem rojstnem kraju, v Polhovem Gradcu od takratnega ondotnega duhovnika, francoskega jezuita p. Roberta in pozneje v Ljubljani

¹⁾ Rakuša, Slovensko petje v preteklih dobah, str. 113.

²⁾ O Riharju je pisal „C. Gl.“ že večkrat. Opozarjam na sledeče spise: L. 1892. 1. štv. str. 1., l. 1896. 6. štv. str. 68 in l. 1898. 7. in 8. štv. str. 55.

od stolnega organista Hellerja, ki ga je podučeval v generalnem basu, to ne moremo imenovati mnogo. Prav vsled tega se nahajajo v njegovih skladbah tudi smertije marsikaki pogrški zlasti v harmoničnem oziru. Njegova glasba je sploh homofonična, in žal, da le preveč. V glasovih, zlasti v srednjih in pogosto tudi v basu pogrešamo samostojnosti, ki je v skladbah potrebna, da so vseskozi zanimive in umetne. Harmonizacija je vobče preprosta, in modulacija gre navadno v najbližje tonove načine. Dobe se pa tudi v tem oziru krasne izjeme, ki kažejo izredno spretnost Riharjevo in silo njegovega talenta.

Nad 300 cerkvenih skladb je izdal Rihar; med temi največ s slovenskim tekstom, manj s latinskim. Med tem velikim številom se nahaja poleg mnogih za cerkev nerabnih, ker preposvetno zaokroženih, vendar še lepo število takih, ki na vsak način zaslužijo, da jih otmemo pozabljivosti in izdamo znova. Modro izbrane in primerno izboljšane ter uravnane naj še pozni slovenski rodovi prepevajo v čast Gospodu, preblaženi Devici Mariji v čast svetnikom in svetnicam Božjim.

(Konec prih.)

Dopisi.

Ljubljana. — (Iz bogoslovnega semenišča.) Ker gotovo marsikoga zanima, kako in koliko se bogoslovci pečajo z liturgičnim petjem, naj sledi tu kratko poročilo. Obvezno se poučje koral dve uri na teden in sicer v dveh oddelkih. Prvi oddelek (prvo- in drugoletniki) prepoje vse psalne z antifonami za praznik Vernih duš, Božič in Veliko noč, poleg tega se vzame na kratko teorija koralnega petja. (Učna knjiga je: Birkle: Katechismus des Choralgesanges). V drugem oddelku (tretje- in četrtoletniki) se priučijo vsi napevi, ki se rabijo pri sv. maši in drugih prilikah, poleg tega se po možnosti ponovijo psalmi in antifone. Zbor za četverglasno petje ima vsak teden enourno vajo. V koralnih tečajih, ki jih prireja bogoslovsko cecilijansko društvo trikrat na teden po pol ure, se vzamejo še enkrat vse antifone tako, da jih prepoje vsak udeleženeec posebej. Za tiste, ki imajo le malo posluha, je vsak teden poseben tečaj, da se navadijo najpotrebnejšega v liturgičnem petju. Udeležba v vseh štirih tečajih je dovoljna (60—70%). Vsega petja je torej v semenišču 5 ur na teden. Na shodih, ki jih prireja društvo, so se obdelovala zadnja leta razna temata kakor: dolžnost bogoslovca proučevati cerkveno glasbo, duhovnik in cerkveno petje, kako povzdigniti ljudsko petje v cerkvi, postanek cecilijanskega gibanja na Slovenskem, zgodovina tradicionalnega koralnega petja, cerkvena določila o liturgični glasbi, namen in pomen cerkvene pesmi, o zgodovini notne pisave i. dr. „Cerkveni Glasbenik“ ima v semenišču 15 naročnikov.

P.

Z Bleda. — Tekom poldruga leta, odkar službujem kot organist na divnem, milem mi Bledu, nisem doslej še nič poročal o stanju petja bleškega cerkvenega zbora. Sprejmite torej, čast. gosp. urednik, radi tega pa sedaj moje precej obširno poročilo v cenjeni „Cerkveni Glasbenik“.

Najprvo bodi povedano, da se na Bledu že deluje mnogo let za pravo bodisi cerkveno ali tudi narodno društveno petje.

Vsekakor pa je tudi meni dolžnost, da za čas svojega poslovanja podam dragim tovarišem in bralcem „Cerkvenega Glasbenika“ malo sliko o cerkvenem petju in našem pevskem zboru. Sicer mi ni mogoče popisati vsega natanko, omeniti hočem le glavne stvari, da moje poročilo ne postane preobširno, ali pa da mi ne bode kdo očital samohvale.

Peli smo namreč sledeče latinske maše:

1. „Missa i. h. ss. Cordis Jesu“ za mešani zbor z obligatnimi orglami zl. Fr. Kimevec. Ravno to mašo sedaj objavlja „Cerkveni Glasbenik“. Imeli smo jo že nekaj časa v rokopisu. To mašo je tudi instrumentalni gosp. Weiß, kapelnik zdravniške godbe. Peli smo jo

dvakrat tudi z orkestrom g. Weiša, pod vodstvom spretne roke g. Fr. Kimovca, namreč prvič na bleškem otoku dne 18. avgusta m. l. k slavlju rojstnega dne Njega Veličanstva presvetlega cesarja; drugič pa „žegnansko nedeljo“ v bleški župni cerkvi Sv. Martina.

2. „Missa Sanctae Caeciliae“ vgl. Ad. Kaim za mešani zbor.

3. „Missa i. h. s. Caeciliae“, op. 15. Ant. Foerster, za mešani zbor.

4. „Kind Jesu Messe“, op. 26. J. Schweitzer, za mešani zbor.

5. „Messe zu Ehren der heil. Mutter Anna“, op. 11. M. Dachs, za mešani zbor.

6. Koralna maša št. VIII. (Missa de Angelis), „Credo“ št. III.

7. „Missa Ecce panis angelorum“, op. 11. Jož. Lavtižar, enoglasna z orglami.

8. „Koral“, zaklad koralnih introitov in komunij ima sedaj zbor nabranih za vse praznike celega leta po tradicionalnem koralu, seveda je treba dobre volje; izkušajo, da se do tično čez leto zopet ponovi za vsak praznik posebej.

9. „Graduale“ v rokopisu za celo leto, zložil Fr. Kimovec, večinoma za sopran in alt z orglami. Od drugih skladateljev nekaj gradualov, več ofertorijev in raznih motetov izvečine za mešani pa tudi moški zbor.

10. „Ave Maria“, L. Belar, moški zbor.

11. „Tantum ergo“ od Foersterja, Kimovca itd. za mešani zbor. Moški zbor se poslužuje o prilikah več števil iz „Cantica Sacra“ A. Foersterja.

12. „Requiem“ pri črnih mašah pojemo navadno enoglasno po skladateljih Fr. Kimovec in Jos. Bauer, op. I.

13. Slovenske skladbe: „Slava Bogu“ I., II., III., IV., V. zvezek P. Ang. Hribarja in P. H. Sattnerja. „Slava Jezusu“ P. H. Sattner. Mašne, Marijine, obhajilne, postne, velikončne pesmi od raznih skladateljev.

Božične pesmi: „Glej zvezdice božje“, „Zveličar nam je rojen“, „Angeljsko petje“, „Otroci veselje“, katere je poklonil g. Kimovec bleškemu pevskeemu zboru. V teh pesmih pojejo: posamezno zdaj ženski, zdaj moški glasovi štiriglasno. Da, v teh pesmih smo slišali (s spremljavo orgel pianissimo) prekrasni „solo“ našega alta, tenora in basa. A ob enem krasni šesterglasni zbor. Zdi se: ko pričinja peti „solo“ — kakor bi eden drugim ljubko pripovedoval z osrečevalnim glasom o nadpolnem rojstvu Božjega nebeškega deteta. In nenadoma kot v veliko veselje tje novice se solo pridruži glasu: kot soglasje šesterglasni močno zbor, kateri proslavlja nebeško dete.

Poleg tega je sodeloval cerkveni pevski zbor pri veselicah (zabavnih večerih) katol. izobraževalnega društva. Pel je o drugih prilikah tudi nagrobnice za moški oziroma za dekleški zbor.

Nikakor ne smemo pozabiti, da je imel naš zbor v pretečenem letu dvakrat čast, pevati na dveh Marijinih božjih potih, namreč na Brezjah in na Sv. Gori pri Gorici.

Kdorkoli je dne 1. septembra m. l. prisostvoval velepomembnemu slavlju kronanja Brezmadežne na Brezjah, si ta izredni dogodek za vedno ohrani v spominu. Te nebrojne mušice Marijinih častilcev, te nedogledne vrste v slovesni procesiji, petja raznih društev itd. — vse to je moralo očarati vsakogar.

Bleški cerkveni zbor je imel pri fisti procesiji čast, da je nastopil takoj za častito duhovščino, takoj za podobo kronane Brezmadežne Marije. In ta zbor je peval sam zase, ne pa kakor je tačas poročal „Slovenec“, da sta jeseniški in bleški pela skupno. Peval je razne Marijine pesmi pod vodstvom gosp. Kimovca s spremljevanjem orkestra g. kapelnika Weiša, kateri je vse iste pesmi za ono slavnostno priliko instrumentiral. Omenjam naj, da je prva pesem še posebno izmed vseh drugih dosegla svoj vzvišen namen, pesem, ki je bila kar navlašč za to slavnost komponirana. Naj navedem tukaj vsaj dve prvi kitici:

Mariji kronani na Brezjah:

1. Odprta so sveta nebesa,	2. Krog ljube gorenjske ravnine
Odgrnjena zlata zavesa,	Pozdravljene strne višine
Prestol se tam svetel žari:	Pozdravljena Triglav in Stol
Gospa na prestolu sedi,	Varujta Marijin prestol!
Oj angeli božji hitite	Oj mili Slovenci hitite
In zlato ji krono nesite,	In zlato ji krono nesite,
Krono Mariji Devici	Krono Mariji Devici
Svoji nebeški Kraljici!	Svoji nebeški Kraljici!

Da, g. urednik! smelo trdim, da v družbi takega zbora z orkestrom kakor takrat, se človeku mora nehoti zazdeti; kakor da se duša loči iz zemskih okovov ter splava v nadzemske višave.

Zamislil naj se na drugo božjo pot: na Sv. Goro, kamor se je 400 romarjev z Bleda in okolice odpeljalo s posebnim vlakom dne 29. sept. m. l., med njimi tudi naš cerkveni zbor.

Drugo jutro ob 8. uri pri glavni maši je bleški zbor res kaj lepo mogočno a ob enem z občutkom pel na svetogorskem kornu, seveda slovenske pesmi. Izjemno lep je bil šesterglasen vstop „O Bog v nebeški slavi“, vgl. Fr. Kimovec. (Kompozicija je izšla v „Cerkvenem Glasbeniku“ lansko leto v junijevi številki). Istotako tudi pesmi Marijine, in Sv. R. Telesa. Pred odhodom smo se ob navzočnosti velikega števila romarjev poslovili pred oltarjem svetogorske Marije z ganljivo pesmijo.

Pomikali smo se tedaj do Gorice, kjer smo se malo pozabavali. In ko se vsedemo na vlak tamošnjega kolodvora, je še mirovala signalna piščalka za odhod kakih 10 minut. Šment, sem rekel, bom pa jaz s svojo piščalko . . . In res sem, a kaj? Intoniral. Zapeli smo (po gotenjsko: „rekli smo jo“) krasno pesem Nedvedov „Nazaj v planinski raj“, mešani šesterglasni zbor. Kako je ta pesem oživljala meščane na kolodvoru!

Gosp. urednik, ako mi že mislite reči, da se samo hvalim, prosim potrpite! Takoj nekaj drugega: Na neki praznik v pretečenem letu smo imeli ravno skupno izkušnjo za peto mašo. Introit, communio, grad., ofert. itd., in v našo družbo kar vstopi neki gospod, kateri slovi v javnosti kot komponist-strokovnjak. Kar smo drugače prav dobro peli, povem, da takrat pa ni bila vsa reč prav za nič, tako da je bilo nas vseh skupaj precej — sram. Gospod je — ker drugega ni bilo — tudi moral dirigirati, pa še vseeno ni šlo in še pozneje, ko je prisel naš navadni dirigent — stvar ni hotela iti, kakor bi bili radi. Tako je človeka najraje takrat poniža, ko bi se najraje posebno odlikoval. Še enkrat naj pa spotoma pristavim še eno misel: Po mojem menjenju vsak pevski zbor najhujše poje pod vodstvom svojega dirigenta, ali da so ga vsaj nekaj navajeni, na katerem se že pozna vsak najmanjši izraz prednašanja. Je li treba z nežnim glasom hitro naraščati in padati, dalje kako se mora znati premagovati ali zatajevati pri močnem forte t. j. narasti iz tnege piano v krepak forte, in kako tudi včasih razviti moč v najnežnejšem piano. Kaj pa pravite Vi, gosp. urednik? Velikonočni prazniki se nam bližajo, povem naj: da bomo tu peli takrat novo mašo „Missa in honorem sanctae Caeciliae V. M., auctore Fr. Kimovec.“

Vadimo se tudi novih pesem „Slava Gospodu“, Rihar Renatus. Tako sem torej položil „C. Glasb.“ račun svojega poslovanja na Bledu. In ker me ravno sedaj kličejo nenadne razmere v domačijo, želim svojemu nasledniku vse najboljše, mnogo napredka in srečnih uspehov v čast božjo. V to pomagaj Bog in Sv. Cecilija! Mojim pevcem in pevkam pa iskreno zahvalo za trud in naklonjenost. Bog povrni!

Janez Lapanja, organist.

Mošnje. — Precej časa je trebalo, predno smo se iznebili pevovodje brez posluha; cela tri leta je mučil v župniji glasbenega pegaza ter našim pevkam jemal veselje do petja. Še par let naj bi se bil mož zakasnil, in zadušil bi bil med mladino vso vmeno za glasbo. Ni čuda, da smo ob njegovem slovesu globoko zasopli, da dobimo na novo potrebnega duška!

Naš kor je dobil novega voljo, ki je poln dobre volje in ves navdušen za dostojno cerkveno glasbo. Mladina je takoj spoznala, da se ji pri novem pevovodju nudi prav lepa prilika, glasbeno se izobraziti. Zglasili so se mladeniči, ki so se z ognjenim navdušenjem poprijeli vaj in že so se toliko izurili, da nastopajo na kornu v občno zadovoljnost župljanov.

Pa tudi šolska mladina se je vnela in prav lepo napreduje v izvajanju pesmi iz „Ljudske pesmarice“; sedaj že samostojno nastopa vsak prvi petek in prvo nedeljo v mesecu kot jednoglasni zbor.

Ti prvi lepi uspehi zanesljivo obude še v marsikom zanimanje za petje in tako pomnože ter trajno utrde navdušenje za ubrano pesem. Prenovljeni pevski zbor se pa gotovo kmalu ožunači tudi za vaje v narodnih pesmih ter ob prvi priliki nastopi v našem izobraževalnem društvu v pošteno zabavo in razvedrilo. Samo dobre volje bo treba in ustrajnosti. Pogum velja in uspehi ne izostanejo!

— n.

Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani.

Dne 5. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne je imel odbor Cecilijinega društva v prostorih orglarske šole redno sejo. Navzočni so bili: Predsednik dr. Karlin, podpredsednik P. Hugolin Sattner, in odborniki A. Foerster, Fr. Gerbič, Fr. Ferjančič in Peter Jane.

Na dnevnem redu je bila zlasti točka o nameravanem cerkvenoglasbenem kursu ob letošnjih velikih počitnicah. Po daljšem razgovoru se je sklenilo soglasno, da Cecilijino društvo napravi letos teoretično-praktičen kurz za cerkveno glasbo v Ljubljani. V prvi vrsti je namenjen ta poučni tečaj tradicionalnemu koralu. Prišle pa bodo na vrsto tudi druge za organiste in za vse, ki se pečajo s cerkveno glasbo potrebne stvari. Podrobni načrt se pravočasno objavi. Ker mora biti letos tudi po društvenih pravilih občni zbor, bo najpripravneje, ako se pridruži kursu.

Orglarska šola konča šolsko leto dne 9. julija. Začetek novega šolskega leta pa bo dne 18. septembra 1908.

Oglasnik.

Rihar renatus: 21 pesmi našemu Gospodu. I. zvezek. Obseg: 4 postne, 2 božični, 2 veliko-nočni, 8 za sv. Rešnje Telo in 5 raznih. Za mešani zbor uredil Fr. Kimovec. Cena partituri 3 krone, posamezni glasovi po 40 h. Dobiček za bleške orgle. Samozaložba. Tisk Katoliške tiskarne. „A — to ste Vi ta gospod, ki nam kvari Riharjeve pesmi?“ Tako je mene nagovoril pred leti v M... u gospod, kateremu sem odgovoril: „Ne takó, jaz jih samo bolj cerkveno popravljam.“ Zdaj pa zopet nov pokvarivec! A drugače ne more biti, saj bi današnjega dneva rajni Rihar gotovo tudi drugače komponiral. Torčj v letih pesmih najdemo večinoma melodijo bolj cerkveno pristiženo, harmonijo pa bolj umetno in prikupljivo prenarejeno, tudi takte in ritme spodobno spremenjene; in v tej obliki ni zadržka za izvajanje v cerkvi. Seveda bi se pod marsikateri stavek mogle podstaviti druge besede, podobne tem na str. 12. letošnjega „C. GL.“ proti mnogim je Kempterjev motiv, katerega sta tudi uporabila p. Hartmann v oratoriju „Franciscus“ in Hladnik v eni svojih maš, še precej krotek. V št. 9. (Trpljenje Jezusovo) naj se pojeta na besede „vzdihuje“ in „omaguje“ v sop. namesto same note „d“ rajše po Riharju dva tona „d e“ kot osminki, s čimer se ublaži nekoliko ta malo cerkveni značaj. Začetek in konec št. 10. je pač preveč posveten, enako pri št. 14. Prosim primerjajte št. 7. (Križev pot) s št. 76. v Stari „Ceciliji“ — kak razloček pri istih besedah! Takih mehkužnih, primitivnih harmonij, kakor jih kaže 3. takt 14. št. in 4. takt 17. št. bi ne smeli več najti v cerkvenih pesmih. Nenaravno modulacijo in prisiljeni povratek v C-dur si organist za silo popravi ako ostane v 10. taktu v B-dur F-dur, G-mol, kjer dobi alt le-te četrtinke: d-eis-d-e. — V „Ceciliji“ je bilo sprejetih 20 Riharjevih pesmi.

- Laudes Eucharisticae za 4 mešane glase, zložil Alojzij Mihelčič, organist v Metliki, op. 9, partitura 1 K v Kat. bukvarni. Pet latinskih kratkih in dobrih skladb: O sactum convivium, O salutaris hostia, Sacris solemniis, Tantum ergo v homofoniji, prepleteno z lahko polifonijo. Zopet skladatelj, ki po pravem potu napreduje, skladbe pa vrlo priporočamo.

Offertorium: „Domine, in auxilium meum respice!“ Za en glas z orglami zložil Anton Foerster, op. 98. V Kutni Hori na Češkem izhajajoči časnik „Česka hudba“ (Česka godba) je objavila letos sliko in življenjepis urednika priloga „Cerk. Glasb.“ z dvema skladbama Eno izmed teh oglašamo tukaj kot po recitovanem ofertoriju prikladno pri vsaki veliki maši, ne samo za 16. nedeljo po Binkoštih. Za srednjo lego glasu stoje podložene majhne note, višji glas poje pa gornje note na posebni vrsti. Skladba ima nekaj posebnega, instruktivnega: prvič figurira spremljava tako samostalno, da je glas popolnoma za-se izpeljan, s čimer je najmanjše disoniranje izključeno (kar zaradi enharmoničnega razločka pri petju z orglami časi nadleguje); potem ima skladba v drugem delu isti naprev v duru, kakor ga ima prvi del v molu. Končno je skladba krasno natisnjena in se dobi le v nekaj malo iztiskih v Katoliški bukvarni po 60 h.

Vsem, ki delujejo v prilog cerkveni glasbi širom slovenske domovine vošči prav vesele velikonočne praznike „Cerkveni Glasbenik“.

Današnjemu listu je pridejana 4. številka priloga.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.